

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

VIRTAANKOSKEN RANTA-ASEMAKAAVA JA TAINION RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOS

25.8.2022, päivitetty 28.3.2023 ja 16.10.2023

DI Jarmo Mäkelä
Mussalontie 428
48310 Kotka
0400 220082
jarmo.makela@karttaako.fi

Kohteet

Virtaankosken ranta-asemakaavan laadinta koskee Sysmän (781) kunnassa sijaitsevia tiloja 781-413-1-97 Voimatalo, 781-413-1-26 Myllynpuoli, 781-417-3-143 Sillankorva ja 781-422-1-84 Sähkölaitos. Kaavan laadinta liittyy Vapaa Virtaankoski -hankkeeseen (2022-2023), jossa Virtaankosken entisen voimala-alueen käyttötarkoitus on tarkoitus muuttaa virkistys- ja matkailualueeksi. Hanketta hallinnoi Sysmän Tainionvirta Oy, jonka omistaa Hiitolanjoen Voima Oy, joka on Etelä-Karjalan virkistysalueesäätiön tytäryhtiö. Mahdollisesti mukaan hankkeeseen tarvitaan myös osakaskuntien maa- ja vesialueita.

Tainion ranta-asemakaavan muutos puolestaan koskee tiloja Pyöriäinen 781-413-1-161, Tainio 781-417-3-124 ja Liljefors 781-422-1-155, jotka ovat ns. Virtaan Kartanon maita ja yksityisessä omistuksessa. Hankkeet liittyvät läheisesti toisiinsa, sillä alueella on tavoitteena kehittää yhteistyössä matkailu- ja virkistystoimintaa tulevaisuudessa. Kaavaselostus ja -kartta laaditaan kullekin hankkeelle omina.

Suunnittelualueen yleiskuvaus

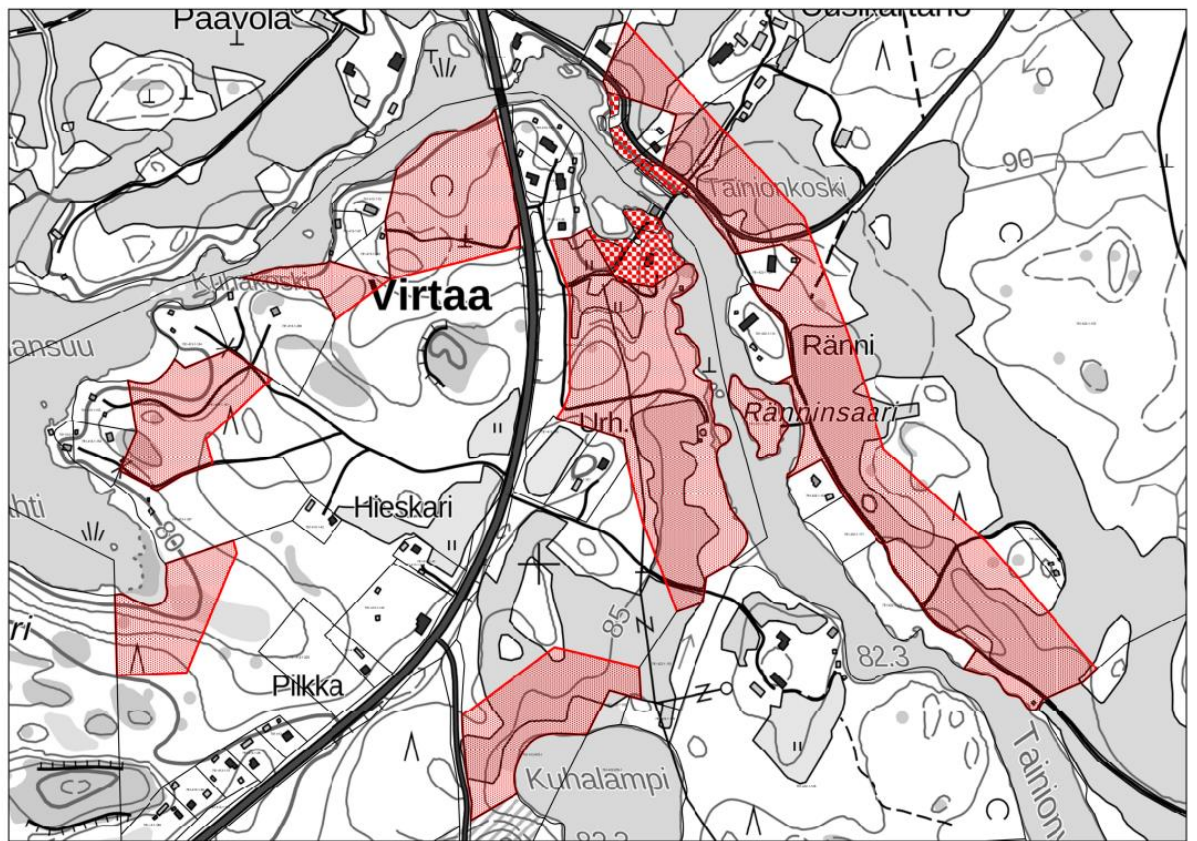
Suunnittelualue sijaitsee Virtaalla, linnuntietä noin 7 km Sysmän kirkonkylän taajamasta kaakkoon. Sysmän kunnassa asuu vakituisesti noin 3600 asukasta (2021). Lisäksi kunnassa on paljon vapaa-ajan asukkaita ja Sysmän väkimäärä yli kolminkertaistuukin kesäisin. Suunnittelualueen keskellä kulkee Tainionvirta, joka on noin 37 kilometriä pitkä ja laskee Jääsjärvestä Nuoramoisenjärven ja Majutveden kautta Päijänteeseen yhdistäen siten järvialueet toisiinsa.

Tainionvirtaan kuuluva Virtaankoski on tarkoitus ennallistaa lähitulevaisuudessa; pienvoimalan sähköntuotanto loppui vuonna 2012 ja entisen voimalan pato tulisi purkaa. Alueella on myös rikas kulttuuri- ja teollisuushistoria, jota halutaan kunnioittaa myös suunnittelussa. Kuva suunnittelualueen yleispiirteisestä sijainnista alla:

Suunnittelualueen likimääräinen sijainti ympyröity punaisella (Lähde: Sysmän karttapalvelu, 2022).

Suunnittelualueeseen kuuluvat tilat; punaisella ruutukuviolla Virtaankosken alueen tilat ja tasaisella punaisella rasterilla kartanon maihin kuuluvat tilat. Kuvasta on jo rajattu pois kumottavat Tainion ranta-asemakaavan osat, jotka eivät ole rantavyöhykkeellä.

Taustaa ja historiaa

Virtaankosken pienvoimalaitos poistui käytöstä kymmenen vuotta sitten hallintopakko-päätöksen sulkiessa voimalan. Jo 1910-luvulta alkaen käytössä ollut voimala ja sen pato ovat estäneet kalojen nousun Päijänteestä kutualueilleen Tainionvirtaan. Vaatimuksena voimalan toiminnan jatkamiselle oli kalatien rakentaminen sekä kalatalousmaksujen maksaminen ja vuosittainen järvitaimien istuttaminen. Nämä eivät kuitenkaan toteutuneet, joten voimala on pysynyt suljettuna vuodesta 2012 alkaen.

Kuvissa Virtaankosken voimalaitos ja sen ulkorakenteita (5/2022).

Nyt voimala-alueen omistaja on vaihtunut ja tavoitteena on purkaa pato kokonaan. Tarkoituksena on muuttaa Virtaankoski sähköntuotannosta matkailu-, virkistys- ja museoalueeksi. Padon purkamisen seurauksena Päijänteen taimen ja vaellussiika pääsisivät kulkemaan jokea

vapaasti. Tilalle rakennetaan pohjapato (ts. kynnys), joka huolehtii siitä, että vedenkorkeus ylävirralla pysyy nykyisenä sallien kuitenkin kalojen nousun jokea pitkin. Hanke on herättänyt paljon kiinnostusta eri suunnilta: sen rahoitus tulee 90 % Päijänne-Leader ohjelmasta ja sen lisäksi hankkeessa on Sysmän Tainionvirta Oy:n omarahoitusta sekä yksityistä rahoitusta. Koska Virtaankosken alueella ei ole vielä voimassa ranta-asetmakaavaa, tulee se tässä vaiheessa laatia uuden matkailutoiminnan mahdollistamiseksi.

Vasemmalla Virtaankosken alueeseen kuuluva vanha mylly ja oikealla maisemaa joelta Ränninsaaresta, jossa on luonnonsuojeluarvoja (5/2022).

Virtaankosken voimalaitoksen välittömässä läheisyydessä on Virtaan kartanon maita, joilla on niin ikään tavoitteita koskien matkailua ja virkistystoimintaa. Kartanon mailla on enimmäkseen voimassa vuoden 1996 Tainion ranta-asetmakaava, jonka muutosta nyt laaditaan saman-aikaisesti uuden Virtaankosken ranta-asetmakaavan kanssa. Kaavamuuos ei tule koskemaan varsinaista kartanon pihapiiriä, vaan sen maihin kuuluvia palstoja lähialueilta ja joen rannoilta. Joillakin näistä alueista on jo nykyään matkailutoimintaa vuokrattavien mökkien ja saunojen muodossa. Nyt tätä matkailu- ja virkistystoimintaa olisi tarkoitus laajentaa Virtaankosken rannan läheisyyteen.

Maisemaa mahdollisesti rakentamiseen soveltuvilta Virtaan kartanon mailta ja yksi nykyisistä saunamökeistä (5/2022).

Sekä Virtaankosken uusi ranta-asetmakaava että Tainion ranta-asetmakaavan muutos liittyvät alueen matkailun ja virkistyskehittämiseen kokonaisuutena. Koska hankkeet liittyvät niin vahvasti toisiinsa, niistä laaditaan aluksi yhteinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma, mutta varsinaiset kaavakartat ja -selostukset luonnos- ja ehdotusvaiheessa tulevat olemaan erilliset.

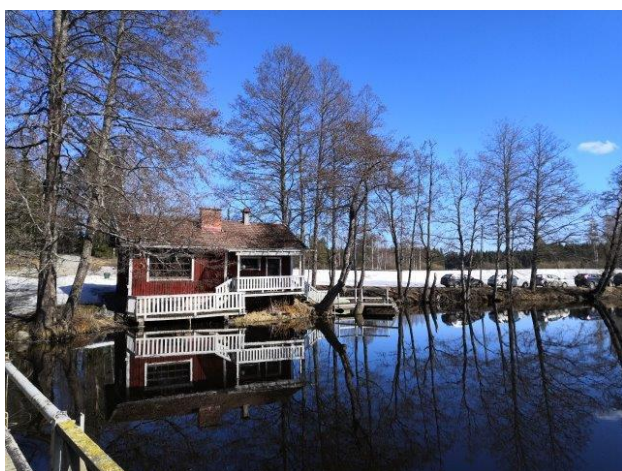
Suunnittelun tavoite

Virtaankosken ranta-asetmakaavan päätavoitteena on muuttaa alueen käyttötarkoitus matkailu- ja virkistyskäyttöön. Kaavan laadinta liittyy Virtaankosken ennallistamishankkeeseen, jossa vanhan pienvesivoimalan säännöstelypato puretaan ja Tainionjoki vapautetaan. Hankkeen tulisi mahdollistaa taimenen ja vaellussiian vapaa nousu ylempänä oleville kutualueille ja siten toteuttaa myös kansallista kalatiestrategiaa. Hanke on saanut Leader-

rahoitusta ja siinä on mukana useita tahoja niin EU-tasolta, valtiolta, kunnasta kuin yksityisiltäkin osapuolilta.

Tainion ranta-asemakaavan muutoksen päätavoitteena on sijoitella uudelleen kartanon matkailu- ja virkistyskäyttöön varattuja alueita (alustavasti nykyinen kortteli 6 joen itärannalta poistuu ja kortteli 4 tiivistyy ja siirtyy pohjoista kohti). Virtaankosken voimalan alueen muuttuessa matkailu-, virkistys- ja museoalueeksi yhteistyö viereisen kartanon kanssa on keskeistä. Vanhan ranta-asemakaavan merkinnät eivät enää osittain vastaa nykypäivän käyttötarkoituksia ja kaavassa on myös osia, jotka eivät selkeästi kuulu rantavyöhykkeeseen. Näiltä osin kaava tullaan kumoamaan (M-alueita).

Hankkeiden yhteisenä tavoitteena on vetovoimaisen matkailukohteen luominen alueelle. Molempien kaavahankkeiden suunnittelussa huomioidaan myös muut maanomistajien tarpeet. Alueelle on laadittu molempia kaavahankkeita varten kattava luontoselvitys keväällä/kesällä 2022. Myös rakennetun ympäristön ja arkeologian osalta on tehty selvityksiä: tavoitteena on ainakin säilyttää kaikki koskialueen rakennukset eli voimalaitos, vanha mylly sekä saunarakennus:

Suunnittelu- ja kaavoitustilanne

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Tällä päätöksellä valtioneuvosto korvasi vuonna 2000 tekemän ja vuonna 2008 tarkistamansa päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteutumista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa. Uudistetut tavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018.

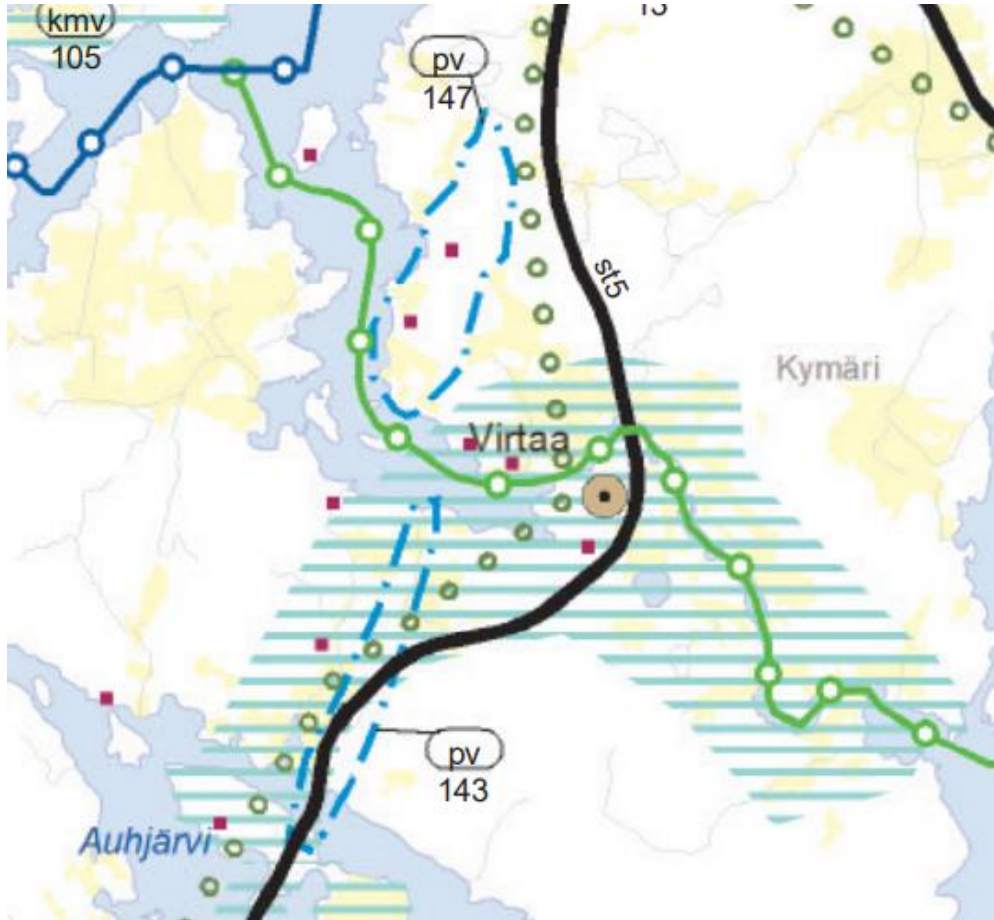
Maakuntakaava

Maakuntavaltuusto hyväksyi 2.12.2016 Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 ja se on saanut lainvoiman 14.5.2019.

Tässä maakuntakaavassa suuri osa kaavahankkeisiin kuuluvasta alueesta on kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokasta aluetta. Kaavamääräysten mukaan tällaisen alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen.

Lisäksi suunnittelualueelle on osoitettu melontareitti, joka kulkee Tainionvirtaa pitkin sekä ohjeellinen ulkoilureitti. Pohjois-eteläsuunnassa alueen läpi kulkee seututie 5 (merkintä st5). Alueen länsipuolelle (vaikutusalueelle) on osoitettu haja-asutuskyliä ja lähistöllä on joitakin muinaismuistokohteita (näistä lähimpänä on kivikautinen asuinpaikka Pilkan alueella).

Ote Päijät-Hämeen maakuntakaavasta 2014 (Päijät-Hämeen liitto 2019).

Suunnittelualuetta ja sen välitöntä lähialuetta koskevat seuraavat maakuntakaavan merkinnät ja määräykset:

 <p>Haja-asutuskylä</p> <p>Merkinnällä osoitetaan haja-asutusluontoiset kylät, joilla on merkitystä kyläverkoston eheytyksen tai vapaa-ajan asumisen kannalta.</p>	<p>SUUNNITTELMÄÄRÄYS:</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota kunnallistekniikan järjestämiseen, monipuolisen elinkeinorakenteen kehittymismahdollisuuksiin, palvelujen tukemiseen ja säilyttämiseen sekä rakentamisen sopeutumiseen olemassa olevaan kokonaisuuteen ja ympäristöön.</p> <p>Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida kylissä ja kylien läheisyydessä vapaa-ajan asumisen kehittäminen ja mahdollisuudet lisätä vapaa-ajan asumisen ympärivuotisuutta tai muuttaa alueella sijaitsevaa loma-asutusta pysyvän asutuksen tarpeisiin kestävä kehitys, kuntatalous, kylien erityispiirteet ja tiivis kylärakenne huomioon ottaen.</p>
 <p>Ohjeellinen ulkoilureitti</p> <p>Merkinnällä osoitetaan maakunnallisten ulkoilureittien yhteystarpeet taajamien ulkopuolella.</p>	<p>SUUNNITTELMÄÄRÄYS:</p> <p>Suunnittelussa on turvattava ulkoilureittien toteuttamisedellytykset maakunnallisesti ja seudullisesti toimivana reitistöä sekä yhteydet virkistysalueisiin. Yksityiskohtaisessa reittisuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota olevan tiestön ja poluston käyttömahdollisuuksiin sekä luonnon arvojen säilymiseen suuntaamalla reitit kulutusta kestäville alueille.</p>

 <p>Melontareitti</p> <p>Merkinnällä osoitetaan melontaan soveltuvia reittejä.</p>	
 <p>Seututie tai pääkatu</p> <p>Seututiemerkinällä esitetään kuntakeskuksia, merkittäviä liikennettä synnyttäviä kohteita ja kaupunkikeskuksia yhdistävät väylät sekä niitä merkitykseltään vastaavat kadut. Tiealueilla on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.</p>	
 <p>Muinaismuistokohde</p> <p>Merkinnällä osoitetaan muinaismuistolain rauhoittamia muinaisjäännösalueita tai kohteita. Merkintään liittyy MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Päijät-Hämeen vedenalaiset muinaismuistojäännökset on esitetty maakuntakaavaselostuksen liitteosan liitteessä 34.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Muinaisjäännösalueiden ja – kohteiden ja niiden lähialueiden maankäyttöä, rakentamista ja hoitoa suunniteltaessa on itse muinaisjäännösten lisäksi otettava huomioon muinaisjäännösten suoja-alueet, maisemallinen sijainti ja mahdollinen liittyminen arvokkaihin maisema-alueisiin ja/tai kulttuuriympäristöihin.</p>
 <p>Kulttuuriympäristön tai maiseman kannalta maakunnallisesti arvokas alue</p> <p>Alueen ominaisuuksia ilmaiseva merkintä, jolla osoitetaan maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai maisemanähtävyyksiä ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä.</p>	<p>SUUNNITTELUMÄÄRÄYS:</p> <p>Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, kehittämisessä ja hyödyntämisessä on vaalittava alueen keskeisiä erityispiirteitä ja omaleimaisuutta sekä huomioitava kokonaisuuden kannalta merkittävien maisema- ja kulttuuriympäristöarvojen säilyminen.</p>

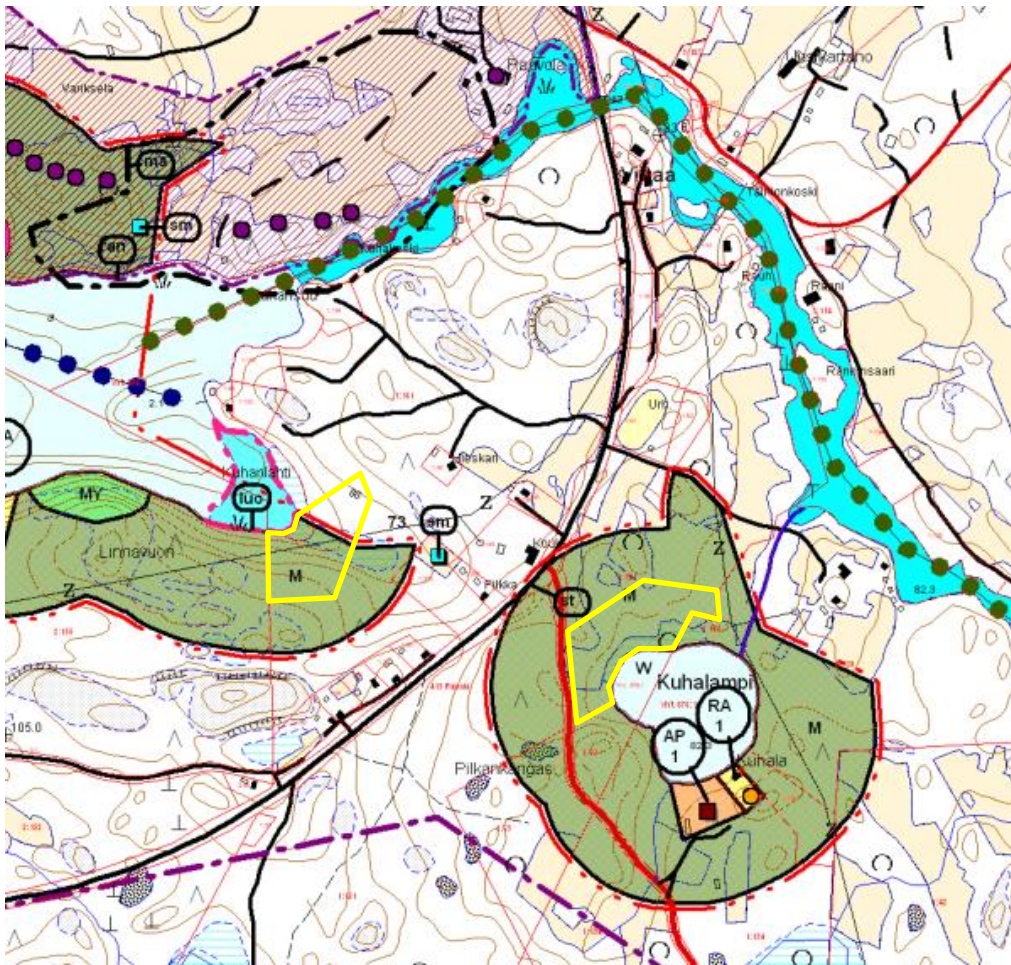
Otteita Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 selostuksen liiteosasta (Päijät-Hämeen liitto 2019).

Yleiskaavat

Kaavojen suunnittelualueella on voimassa kaksi yleiskaavaa: Nuoramoisten seudun rantayleiskaava ”Pienet järvet” vuodelta 2002 sekä Etelä-Sysmän ranta- ja kyläyleiskaava vuodelta 2007. Nuoramoisten seudun rantayleiskaava käsittää suurimman osan Virtaankosken seudusta ja sen rannoista. Etelä-Sysmän ranta- ja kyläyleiskaava sen sijaan käsittää lähinnä Kuhalammen alueen sekä suunnittelualueen läntisen reunan alueet.

Uudemmassa Etelä-Sysmän ranta- ja kyläyleiskaavassa Kuhalammen (W vesistöalue) ympäristö sekä suunnittelualueen läntinen laita on osoitettu enimmäkseen M-alueeksi (maa- ja metsätalousvaltainen alue). Kuhalammen etelärannalla ovat lisäksi aluevaraukset AP (erillispientalojen alue) ja RA (loma-asuntoalue) joilta löytyvät olemassa olevat rakennuspaikat. Nykyisestä yleiskaavasta puuttuu Kuhalammen pohjoisrannalta Tainion ranta-asemakaavassa 1996 osoitettu RA-alue ja sen rakennuspaikka eli se on siltä osin virheellinen. Myös Kujanlahden ympäristöstä puuttuu merkintä, että kyseessä on ranta-asemakaava-alue.

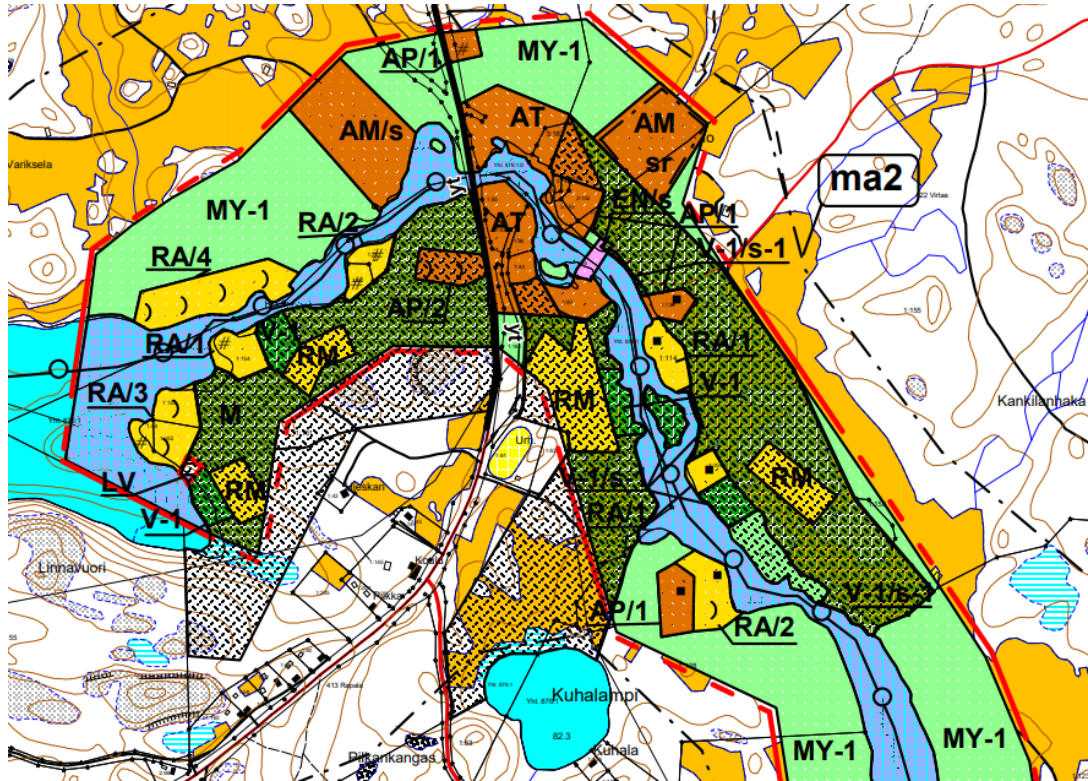
Suunnittelualueen läntiselle laidalle jäävä Kujanlahti on merkitty luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeäksi alueeksi (luo) vuonna 2005 tehdyn luonto- ja maisemaintoiminnan tuloksena. Luontoselvityksen raportissa todetaan kohteesta: ”Majutveden ominaispiirteisiin kuuluvat paikoin laajat ruovikkorannat ja –lahdet, mihin liittyy usein luhtakasvillisuutta. Ruovikko- ja luhtarannoilla on monipuolinen eläimistö ja kasvisto. Rantaluhdat ovat metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä.” Pilkasta suunnittelualueen läheisyydestä löytyy yksi muinaismuistokohde (sm): kyseessä on kivilautainen asuinpaikka. Myös maakuntakaavassa osoitettu melontareitti (vihreät pisteet) kulkee Virtaankoskea pitkin. Alla kuva yleiskaavakartasta (keltaisella rajatut alueet ovat nyt suunnittelun alla):

Ote Etelä-Sysmän ranta- ja kyläyleiskaavasta vuodelta 2007. Lähde: Sysmän karttapalvelu (2022).

Vanhempi Nuoramoisten seudun rantayleiskaava ”Pienet järvet” on Virtaankosken rantojen osalta osittain toteava, sillä alueet löytyvät jo Tainion ranta-asemakaavasta (merkitty asemakaavaindeksillä alla olevassa kuvassa (tumma vinorasteri). Virtaankosken voimalan ympäristössä yleiskaava on voimassa, sillä alueella ei ole toistaiseksi vielä ranta-asemakaavaa.

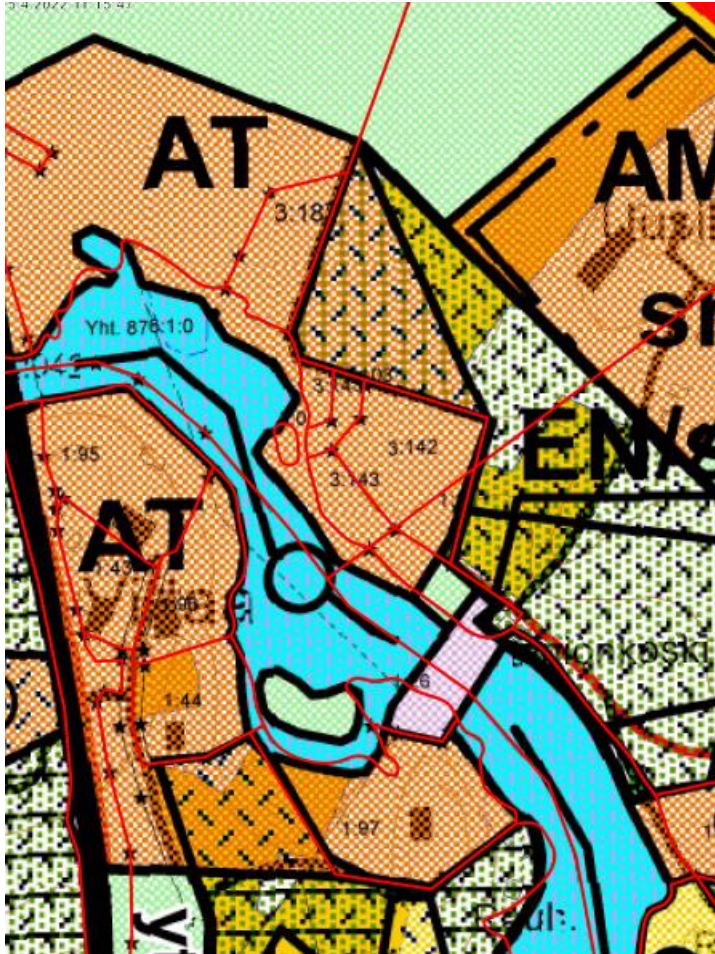
Ote Nuoramoisten seudun rantayleiskaavasta (2002). Alueet, joilla on voimassa vahvistettu asemakaava, on merkitty rasterilla eli merkinnät ovat toteavia. Lähde: Sysmän karttapalvelu (2022).

Yllä näkyvässä Nuoramoisten seudun rantayleiskaavassa suunnittelualueen itäiset ja eteläiset osat on merkitty enimmäkseen ranta-asemakaava-alueeksi. Kosken ympäristön merkinnöistä löytyy muun muassa useita RM-alueita (matkailupalvelujen alue) sekä V-1 virkistysalueita (vahvistettu ranta-asemakaava). RM-aluevarausten taustamaastoon jää laajoja M-alueita eli maa- ja metsätalousvaltaisia alueita.

Tainion ranta-asemakaavan ulkopuolelle jäävät voimalaitoksen seutu sekä kosken pohjoispuoli ja yksittäisiä RA/- alueita eli loma-asunto-alueita. Merkinnällä RA/1-3 osoitetuissa yleiskaavaan kuuluvissa aluevarauksissa sulkujen perässä näkyy sallittu rakennusten enimmäismäärä (1-3 kappaletta).

Kosken ympäristössä on myös useita vakituiseen asumiseen tarkoitettuja rakennuksia. Aluevarauksia ovat muun muassa AM (maatilojen talouskeskusten alue), AT (kyläkeskuksen alue) sekä AP (asuinpientalovaltainen alue). Alueita, joilla ympäristö säilytetään, on osoitettu erillisellä s-merkinnällä. Yksittäiset suojeltavat rakennukset on osoitettu sr-merkinnällä. Sekä loma-asumiseen että vakituiseen asumiseen tarkoitettujen kortteleiden taustalta löytyy MY-1-aluevarauksia. MY-1-merkinnällä on osoitettu maa- ja metsätalousalueet, joilla on valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuri- ja luonnonympäristöön liittyviä arvoja.

Virtaankosken ranta-asemakaavan suunnittelun keskiössä on kosken ja voimalaitoksen ympäristö (tarkempi kuva seuraavalla sivulla). Varsinainen voimalaitos on osoitettu merkinnällä EN/s eli energiahuollon alue, jolla ympäristö säilytetään. Lähistöllä on vakituiseen asumiseen tarkoitettuja AT-alueita, jotka ovat osittain rakennettuja. Eteläreunaan jäävä asuinrakennus paloi joitakin vuosia sitten ja tämän alueen osalta suunnitelmat ovat avoinna. Vesistöalue ja sen keskelle jäävä pieni saari ovat kolmen eri osakaskunnan alueita. Saari ja rannassa oleva neliömäinen vihreä alue ovat tulkittavissa MY-1-alueiksi.

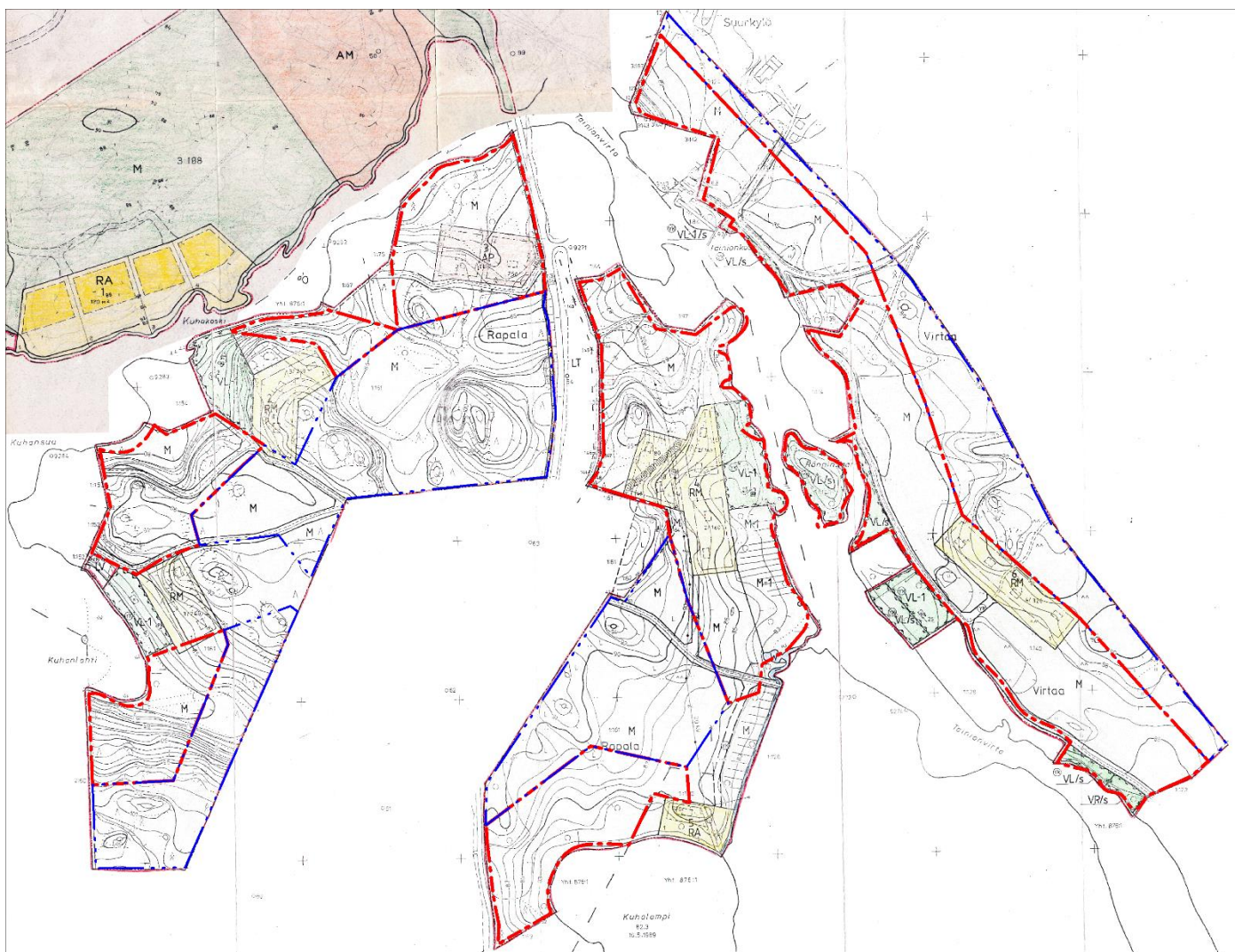
Virtaankosken voimalaitoksen ja padon seutua Nuoramoisten seudun rantayleiskaavassa. Lähde: Sysmän karttapalvelu (2022).

Yleiskaava on joiltain osin vaikeaselkoinen ja rajaukset epäselvät. Suunnittelualan rajaus ilmenee paremmin seuraavan sivun kartasta.

Asemakaavat

Osassa suunnittelualuetta on voimassa Tainion ranta-asemakaava (vahvistettu 8.2.2019), johon ollaan nyt laatimassa muutosta (kuva kaavasta alla). Virtaankosken voimalan kohdalla ei vielä ole olemassa asemakaavaa eli alueelle tulee laatia uusi ranta-asemakaava.

Tainion ranta-asemakaava vuodelta 1996. Kaavan ulkopuolelle jäävillä alueilla on voimassa yleiskaava. Lähde: Sysmän karttapalvelu (2022). Alustava aluerajaus kaavamuutokselle punaisella pistekatkoviivalla, sinisellä pistekatkoviivalla on osoitettu alueet, joilla nykyinen kaava todennäköisesti kumotaan rantavyöhykkeen ulkopuolella

Nykyisessä Tainion ranta-asemakaavassa on yleiskaavassakin näkyviä RM-alueita (matkailupalvelujen alue) neljä kappaletta. Näistä kaksi läntisintä on toteutunut tavanomaisina lomarakennuspaikkoina ja jäävät muutosalueen ulkopuolelle. Ranta-asemakaavan vakituisen asumisen kortteleista yksi (AP) kuuluu suunnittelualueeseen (tontit seututien länsipuolella). Näiden aluevarausten taustamaastoon jää laajoja M-alueita eli maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Kuten yleiskaavassa todetaan, alueella on myös asemakaavassa vahvistettuja V-1 virkistysalueita joen rannoilla.

Ränninsaari ja sen idänpuoleinen mantereen ranta on osoitettu merkinnällä VL/s eli sen ympäristö tulisi säilyttää. Alueella on luontoarvoja ja kevään maastokäynnillä sieltä löydettiin muun muassa uhanalainen valkoselkätikka, joka on mainittu jo vuoden 1996 kaava-asiakirjoissa. Alueelle on tehty vielä tarkempi luontoselvitys kaavoituksen aikana (selostusosan liitteenä).

Joidenkin aluevarausten osalta toisessa nykyisistä yleiskaavoista (Etelä-Sysmän ranta- ja kyläyleiskaava) on virheitä koskien ranta-asemakaava-alueita. Kuhalammen pohjoisrannan RA-alueita ei löydy yleiskaavasta. Myös Kuhanlahden ympäristön osalta yleiskaavasta puuttuu merkintä, että se on jo kaavoitettu vuoden 1996 Tainion ranta-asemakaavassa.

Nykyinen ranta-asemakaava on joiltakin osiltaan turhan laaja: takamaastoon jää muun muassa laajoja maa- ja metsätalousalueita. Kaavamuutoksen ohessa kumotaan Tainion ranta-asemakaavan osat, jotka selkeästi eivät ole rantavyöhykkeellä. Lisäksi ajantasaistetaan kaavamerkintöjä ja aluevarauksia vastaamaan enemmän nykypäivää.

Rakennusjärjestys

Sysmän kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 19.12.2011 ja se on tullut voimaan 1.1.2012.

Olemassa olevat selvitykset

Arkeologiset selvitykset

- Päijänteen ranta-alueiden osayleiskaava-alueen arkeologinen inventointi, Eetu Sorvali, Lahden kaupunginmuseo / Päijät-Hämeen maakuntamuseo 2012. Sysmän kunta.
- Suunnittelualueella ei ole todettu muinaisjäänöksiä.
- Päijät-Hämeen kiinteät muinaisjäänökset. Päijät-Hämeen liitto 2008.
- Suunnittelualueella ei ole todettu kiinteitä muinaisjäänöksiä.
- Museoviraston muinaisjäänösrekisteri.
- Suunnittelualueella ei ole todettu kiinteitä muinaisjäänöksiä.

Luonnonympäristön selvitykset

- Yleiskaavojen luonto- ja maisemaselvitykset

Rakennetun ympäristön selvitykset

- RKY on Museoviraston laatima inventointi, joka on valtioneuvoston 22.12.2009 päätöksellä otettu maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi rakennetun kulttuuriympäristön osalta 1.1.2010 alkaen.
- Suunnittelualue ei kuulu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin.

Muut selvitykset ja suunnitteluaineisto

- Päijät-Hämeen maakuntakaavan 2014 selvitykset

Prosessin aikana laadittavat selvitykset ja pohjakartta-aineisto

- Luonnonolot ja maisema (5-9/2022): on tarkistettu biologin (FM Jouko Sipari) erillisillä maastokäynneillä ja raportilla 19.10.2022, täydennykset vesikasvillisuuden ja saukon osalta 2023 (ks. selostusosan liitteet).
- Rakennettu ympäristö ja vanha rakennuskanta (5-9/2022): kattavat maastotyöt sekä kaavoittajan että rakennetun ympäristön asiantuntijan (Suunnittelutyö Ahola) osalta, raportti 13.1.2023 (ks. selostusosan liitteet).
- Arkeologinen selvitys (6-9/2022, Mikroliitti Oy) raportti 2.11.2022, täydennys 10/2023 (ks. selostusosan liitteet).
- Yhdyskuntateknikka: Kunta toimittaa olemassa olevia vesijohto- ja viemäriinjoja koskevat tiedot sekä niitä koskevat suunnitelmat.

- Virtaankosken Leader-hankkeelle (uusi ranta-asemakaava) on laadittu hankkeen aikana pohjakartta, jota pyritään hyödyntämään yhteistyössä myös Tainion ranta-asemakaavan muutoksessa (5-6/2022), hyväksytty 8.11.2022 / Hartolan kunta.
- Pohjapadon suunnitteluun/ vesilain mukainen lupamenettely ja mm. uuden sillan suunnitteluun on valittu kesän 2022 aikana omat tekijät (yhteistyö kaavoituksen kanssa)

Vaikutusalue ja vaikutusten arviointi

Välittömään vaikutusalueeseen kuuluvat suunnittelualueen lisäksi siihen rajoittuvien naapurikiinteistöjen alueet.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 9 § Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

” Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.”

Kaavaa suunnitellessa erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin vaikutuksiin:

1. Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen
  - vaikutukset olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen
2. Taloudelliset vaikutukset
  - vetovoimaisten matkailupalveluiden ja rakennusalueiden muodostaminen
  - metsätalouden elinvoimaisuus
  - yhdyskuntatekniikka
  - muiden palveluiden järjestäminen
3. Ympäristölliset vaikutukset
  - vaikutus maisemakuvaan
  - vaikutus luontoarvoihin ja luonnon monimuotoisuuteen
  - vaikutukset pohjaveteen, vesistöihin ja pienilmastoon
4. Kulttuurilliset vaikutukset
  - vaikutukset kulttuurihistoriallisiin arvokohteisiin
  - vaikutukset joki- ja järvimaisemaan
  - muinaismuistot, myös vedenalaiset
5. Liikenteelliset vaikutukset
  - liittymät yleisille teille ja paikoitus
  - tieverkon toimivuus ja vene-/melontareitit
6. Sosiaaliset vaikutukset
  - turvallisuus ja viihtyisyys
  - virkistyskäyttö, ulkoilureitit, venepaikat

Osalliset ja tiedottaminen

Osallisia ovat kaikki, jotka kokevat kuuluvansa kaavan vaikutuspiiriin. Näistä mainittakoon muun muassa seuraavat tahot:

- Viranomaiset: Hämeen ELY-keskus, Uudenmaan ELY-keskus (liikenne), Päijät-Hämeen liitto, Päijät-Hämeen maakunta-museo, Päijät-Hämeen pelastuslaitos ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ympäristöterveyskeskus

- Naapuritilojen maanomistajat sekä ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään
- Sysmän kunnan toimielimet ja hallintokunnat: kaavoitustoimikunta, kunnanhallitus, kunnanvaltuusto, toimintaympäristövaliokunta sekä toimintaympäristövaliokunnan tie- ja lupajaosto.

Kaavan vireilletulosta sekä OAS:man, kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan paikallislehdessä sekä Sysmän kunnan ilmoitustaululla ja verkkosivuilla. Välittömän vaikutusalueen maanomistajille lähetetään kunnan harkinnan mukaan tiedostuskirje em. kaavavaiheissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavoituksen ajan saatavilla kunnan verkkosivuilla www.sysma.fi/virtaankosken-ranta-asemakaava. Em. osoitteessa voi tutustua kaikkiin kaava-asiakirjoihin ja seurata kaavoituksen etenemistä. Kunnan sähköinen ilmoitustaulu löytyy osoitteesta www.sysma.fi/kuulutukset.

Kaavoitusprosessi ja osallistuminen

Vireilletulo- ja valmisteluvaihe

- Selvitysten sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) laatiminen ja käsittely kaavoitustoimikunnassa sekä kunnanhallituksessa
- Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 21.6.2022 (ks. erillinen muistio selostusosan liitteenä)
- Kuulutus ja tiedottaminen kaavan vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta (3.11.- 2.12.2022)
- **Osallisilla oli mahdollisuus antaa palautetta OAS:sta.** Yhdessä suunnitelmasta jätetyssä kannanotossa esitetään selkeä huoli matkailualueen vaikutuksista ympäristöön.

Luonnosvaihe

- Kaavaluonnosten laatiminen ja käsittely kaavoitustoimikunnassa 3.5.2023 sekä kunnanhallituksessa 8.5.2023.
- Kuulutus ja tiedottaminen kaavaluonnoksen ja valmisteluaineistojen nähtäville asettamisesta (15.6.-7.8.2023)
- **Osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä valmisteluaineistosta sekä kaavaluonnoksesta, työpaja osallisille kaavatyön tueksi 11.8.2023**
- Viranomaislausunnot valmisteluaineistosta ja kaavaluonnoksesta
- Kaavaluonnoksen tarkistaminen saadun palautteen pohjalta sekä kaavanlaatijan vastineet annettuihin mielipiteisiin ja lausuntoihin, ks. selostusosien liitteet.

Ehdotusvaihe

- Kaavaehdotuksen laatiminen ja käsittely kaavoitustoimikunnassa ja kunnanhallituksessa
- Kuulutus ja tiedottaminen kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta (30 vrk)
- **Osallisilla ja muilla kunnan jäsenillä on mahdollisuus tehdä kaavaehdotuksesta kirjallinen muistutus nähtävilläoloaikana**
- Viranomaislausunnot kaavaehdotuksesta

Hyväksymisvaihe

- Kaavan hyväksymisasiakirjojen laatiminen
- Kaavan hyväksymisestä päättää Sysmän kunnanvaltuusto
- Tiedottaminen kunnanvaltuuston päätöksestä
- **Kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen on mahdollista hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen ja Korkeimpaan hallinto-oikeuteen**

Arvioitavat vaikutukset

Ranta-asemakaavatyössä arvioidaan kaavan toteuttamisesta aiheutuvat merkittävät vaikutukset, jotka kohdistuvat mm. yhdyskuntarakenteeseen, kyläkuvaan, liikenteeseen

ja kunnallisteknisiin verkostoihin, luontoon, maisemaan ja virkistykseen sekä ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön. Lisäksi arvioidaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista.

Molempien kaavojen vaikutuksia tarkastellaan koko kaavatyön ajan. Arviointi perustuu käytettävissä oleviin perustietoihin, selvityksiin, katselmuksiin, työpajoihin, osallisilta saataviin lähtötietoihin sekä lausuntoihin ja huomautuksiin. Todetut vaikutukset, niiden arviointi ja niiden huomioiminen suunnittelutyössä liitetään kaavaselistuksiin.

Aikataulu

<i>Työvaihe</i>	<i>Ajankohta</i>
Vireilletulokuulutus sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma nähtävillä	3.11.- 2.12.2022
Kaavaluonnos nähtävillä	15.6.-7.8.2023
Kaavaehdotus nähtävillä	Loppuvuonna 2023
Valtuuston hyväksymispäätös	Alkuvuonna 2024

Yhteystiedot ja palaute

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään ja täydennetään suunnittelun edetessä. Palaute osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta tulee osoittaa kirjallisesti Sysmän kunnanhallitukselle osoitteella: Sysmän kunnanhallitus, Valittulantie 5, 19700 Sysmä tai sähköpostitse: kirjaamo@sysma.fi

Lisätietoja:

Sysmän kunta /
maankäytön suunnittelija Matti Nikupeteri
p. 044 713 4554
matti.nikupeteri@sysma.fi

Karttaako Oy
DI Jarmo Mäkelä
p. 0400 220082
jarmo.makela@karttaako.fi